

Josep Massot i Muntaner completa la biografia de l'enviat de Mussolini per assegurar-se el control de la Mediterrània

El sanguinari Conde Rossi

Efectes d'un bombardeig aeri el 1937 a Barcelona

JOSEP MASSOT
Barcelona

Als webs dels grupuscles neofeixistes de Bolonya, Arconovaldo Bonacorsi, el *Conde Rossi*, és avui un heroi. La memòria s'esvaeix amb el temps. Bonacorsi no només era un dels assassins més sanguinaris que hi va haver a la Guerra Civil espanyola, sinó també un impostor, un trafolla que es va inventar les seves fites bèl·liques inexistents, i un lladregot que requisava maleïns plats de joies i or per vendre'ls a Roma pel seu profit. Josep Massot i Muntaner, trenta anys després del seu llibre sobre l'enviat de Mussolini a Espanya, completa una recerca exhaustiva que confirma amb nous documents la seva tesi original i aporta un important

El control de Mallorca amb l'ajut del fals comte va permetre als avions italians bombardejar Barcelona

cabdal d'informació sobre les estratègies polítiques d'Espanya, França, Alemanya i Itàlia als anys trenta i sobre la vida de Bonacorsi (Publicacions de l'Abadia de Montserrat).

Si Bonacorsi és la bèstia, Alan Hillgarth és l'altra cara, l'espia britànic més important infiltrat en territori franquista, amic de Winston Churchill, que feia veure que havia anat de l'Índia a Mallorca a escriure una novel·la, però que en realitat desplegava una intensa tasca perquè l'arxipèlag no quedés sota domini italià. Ell va teixir el *Gentlemen's agreement*, el pacte anglo-italià del gener del 1937, del qual va quedar exclosa França, per no canviar l'estatu quo a la Mediterrània.

L'agost del 1936 va tenir lloc un dels fets més decisius que van decantar el futur de la guerra. La Generalitat republicana va enviar el capità Bayo a reconquerir Mallorca i Eivissa, que havien quedat en mans dels sublevats. "Rossi -diu Josep Massot i Muntaner- no va anar a Mallorca per casualitat. Era part d'un pla perfectament tramut. A Mussolini li feia por que l'illa quedés sota control francès o del

comunisme. Per això va ordenar que sempre hi hagués un vaixell de guerra ancorat a Palma, manat per Margottini. El monàrquic Sainz Rodríguez, home de Mola a Roma, va pactar l'enviament de nombrosos material de guerra. Mussolini hi va enviar mitja dotzena d'avions, metralladores, municions... i Rossi i altres feixistes. El finançament anava a càrrec dels dipòsits del Banc d'Espanya, del banquer Joan March i dels donatius dels particulars".

L'arribada dels avions va capgirar la situació. A Indalecio Prieto no l'interessava obrir una guerra amb Itàlia, i va ordenar el retorn de les tropes catalanes. "L'expedició Bayo va ser un error -diu Massot- perquè a la llarga no tenien cap possibilitat de guanyar. Ja estaven alertats els avions italians de Sardenya, encara més potents, i nombrosos camises negres, llestos per desembarcar a l'illa. Aviat les Illes es van convertir en base de la flota franquista i en base aèria d'on sortien els avions que van bombardejar el litoral i Barcelona".

El Conde Rossi va escriure a Roma informes propis d'una novel·la, inventant-se batalles èpiques i combats aferrissats. "Pura fantasia", diu Josep Massot. "A Eivissa encara va ser més imaginatiu. Quan hi va arribar, els rojos ja n'havien fugit, després de fer una horrible carnisseria amb els presos dretans tancats al castell".

Massot i Muntaner nega que els italians de Rossi preparessin un cop d'Estat contra Franco. "Alguns

Arconovaldo Bonacorsi, el Conde Rossi, un ídol dels neofeixistes

estudiosos van interpretar malament els documents. La lectura correcta és que hi havia una lluita entre falangistes i militars, en què també intervenien els membres més addictes a Franco. Era una lluita purament interior, que es va resoldre quan el comandament

militar va passar a mans d'un nou comandant militar nomenat per Franco i els italians van perdre poder. La seva força era el xantatge: si no es feia el que ells volien, amenaçaven de retirar els avions".

Quan ja havia caigut en desgràcia a Roma, Rossi estava "con-

centrat a lluitar contra Catalunya, el centre del comunisme", d'on expulsaria tots els rojos. Des de Mallorca, els avions italians van fer nombrosos raids sobre Barcelona, i van causar el pànic i massacres que encara avui es recorden a la ciutat. ●

La revolució del 'manganello'

■ Arconovaldo Bonacorsi (Bolonya, 1898 - Roma, 1962) no era ni comte ni general. Fins i tot les seves proeses bèl·liques eren inventades. De jove havia falsificat l'edat per combatre a la Primera Guerra Mundial. Després es va allistar als Arditi, les bandes feixistes que guardaven el despatx de Mussolini al diari *Il Popolo* i va ser empresonat diverses vegades per la seva violència. Es va guanyar la confiança del *Duce* quan va participar a la Marxa sobre Roma, i quan el *Duce* va ser objecte d'un atemptat es va oferir com a botxí dels detinguts. A Mallorca, des que hi

va arribar, el 26 d'agost de 1936, va voler imposar la revolució del *manganello*, del garrot. La importància estratègica de Mallorca era vital per Mussolini. Quan Bonacorsi va aterrar a l'illa, es va convertir en un sanguinari rei de la guerra. Cada dia es feia portar prostitutes al luxós Hotel Mediterráneo, on s'allotjava. El mateix consol italià es va espantar dels afusellaments manats pel fals comte amb l'ajut entusiasta dels falangistes: "De part roja i de part nacional s'ha perdut tot concepte del valor de la vida humana". Els seus Dragons de la Mort anaven vestits de blau

fosc i duïen una calavera brodada damunt el pit, amb un punyallet al cinturó. Si l'afusellat moria amb el cap cap a l'esquerra, es treien una pistola i li disparaven un tret perquè el cadàver mirés a la dreta. "Tutti i rossi fucilati!" era la seva consigna. Tots els rojos afusellats. Fins i tot va fer matar les infermeres que havien acompanyat les tropes del capità republicà Bayo en el seu intent suïcida de conquerir l'illa. La figura del Conde Rossi es va fer incòmoda als militars espanyols, al consol italià, a Ciano i, finalment, al mateix Franco, que no volia una Falange forta a Mallor-

ca ni molt menys enemistar-se amb Anglaterra i França ocupant Menorca, com li demanava Rossi. El van enviar a Sevilla, des d'on va participar en la conquesta de Màlaga, i a causa de problemes amb els superiors aviat va tornar a Itàlia i va acabar a Abissínia, on els anglesos el fan fer presoner. Va tornar a Itàlia, on, després de l'amnistia general, va exercir d'advocat. Es va presentar a les eleccions per l'MSI, amb gairebé 10.000 vots. Va rebre la Gran Creu al Mèrit Militar espanyola. Un esquadró neofeixista du el seu nom per demostrar que la bèstia segueix viva.